

Bronnen van het Stadsarchief

Theophiel Augustijn Casetta en zijn index van Brugse bronnen

Onder de vleugels van Levend Archief verlenen een 30-tal vrijwilligers in de werkgroep Enter een helpende hand bij het ontsluiten van archief. Maar wist u dat er 325 jaar geleden ook al een 'Enter'-man actief was? En dat deze 'vrijwilliger' meer dan 300 registers voorzag van extracten en naamindices die nog steeds hun diensten bewijzen? Veel meer dan zijn familienaam 'Casetta' was er tot nu toe niet over hem bekend, maar dat is niet langer zo.

Heraldische kwartierstaat van
Theophiel Augustijn Casetta
(RAB, hs. E68/17: 'index Casetta')

Onderzoekers op het terrein van huizengeschiedenis hebben veel aan de zogenaamde 'index Casetta' (nu in het Rijksarchief Brugge). Deze index, opgemaakt ca 1689-1691, biedt een toegang tot meer dan 300 originele registers van staten van goed, verkavelingen en wettelijke passeringen, verleden voor de schepenen van het Brugse Vrije of van de stad Brugge.

Tot nu toe werd steeds aangenomen dat de samensteller een 'Bernardus Casetta' was, wellicht op basis van een heraldische tekening vooraan in deel 1. De Brugse kroniekschrijver Pieter Le Doulx (1730-1807) noemt de actieve bronbewerker dan weer Engelbertus Viglius Cassetta. Maar beide voornamen zijn fout: het gaat om Theophiel Augustijn Casetta (Brugge, St.-Anna, 1658 – Brugge, St.-Salvator, 1691), Engelbert Viglius (+1677) was zijn vader, de heraldische tekening is een kwartierstaat en de Bernard(in)us daarin zijn overgrootvader.

Le Doulx vermeldt dat de samensteller van de index Casetta ook actief was op het terrein van de genealogie 'en seer veel schone schriften heeft naer gelaeten'. Maar in openbare bibliotheken in Brugge of elders is daarvan geen spoor. Toch werden ze regelmatig geciteerd in enkele genealogische verzamelwerken, verschenen in 1774, 1776 en 1775-78. Te oordelen naar de verscheidenheid van de behandelde families waarvoor op zijn geschriften een beroep werd gedaan lijkt Casetta gewerkt te hebben op een groot geografisch gebied, zeker ruimer dan alleen Vlaanderen.

Onderzoek toonde aan dat zijn handschriften geërfd werden door zijn achterkleinzoon Louis Joseph François Maroucx (1748-1800), een procureurgeneraal en raadsheer van de Raad van Vlaanderen te Gent. En hier liep het mis. Hij was een uitgesproken aanhanger van het Oostenrijks Bestuur en moest dat bekopen tijdens de Brabantse Omwenteling van 1789. Toen de Patriotten Gent veroverden werden op 13 november de huizen van een vijftal uitgesproken tegenstanders 'geplundert, hunne huysraeden, roerende goederen, tafeltoebehoorten, boekverzaemeling, alles wierd geworpen in de verslindende vlammen'. Dit fatale lot was dus ook Theophiel Augustijns handschriften beschoren.

Dat de 'index Casetta' alsnog tot ons gekomen is, is misschien te verklaren doordat deze uitgeleend was. Een drietal andere van zijn handschriften, geraadpleegd door J.J. Gailliard (1801-1867) in privéverzamelingen, ontsnapten allicht ook zo aan de vlammen.

Theophiel Augustijn Casetta was een telg uit een Italiaanse familie, afkomstig van nabij Casale in het hertogdom Monferrato (tussen Turijn en Milaan). Zijn grootvader Marco was op 16 januari 1590 bij contract gehuwd met de Brugse Petronella van Solderbeke en ontpopte zich tot een erg actieve vastgoedmakelaar. Een drietal familieportretten bleven bewaard, evenwel geen van Theophiel zelf.

Pieter Donche

Literatuur: (genealogie) P. DONCHE, 'De familie Casetta te Brugge (16de tot 18de eeuw)', *Vlaamse Stam*, nov-dec. 2012; (biografie) IDEM, 'Theophiel Augustijn Casetta (1659-1691) en zijn bewerkingen van Brugse bronnen', *Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge*, 2013/2.